

har stillet; men netop i sidste Henseende var min Stusselse meget større end i første Henseende; thi det første fik vi Intet at høre om, saa vi hørte altsaa heller intet Urigtigt. Da jeg før havde Ordet, indlod jeg mig paa Betragtninger, som gik i Retning af den praktiske Virkning af Ministeriets Forslag. Hvis denne Virkning i Virkeligheden skal blive noget betydelig, maa der efter min Formening komme det tredje Moment til, som jeg før omtalte, nemlig foruden Ministeriets Cirkulære og det heromhandlede Forslag et administrativt Pres paa de vedkommende Kommuner, da ellers Virkningen vil blive en helt anden end den, man formoder. Jeg har nu forudsat, at dette administrative Pres vil komme tilstede, idet jeg har forudsat, at man vil virkeliggjøre sit Forslag og føre det ud i Livet. Vil man ikke det, er det en anden Sag. Tager jeg altsaa det Moment bort, som jeg saaledes har lagt til i mine egne Tanker, kan jeg ikke negte, at saa komme de praktiske Virkninger af Regjeringens Forslag til at se noget anderledes ud end med den Forudsætning, som jeg omtalte. Kommer Regjeringens Cirkulære, saadan som det er, med Tilbud om Penge, til Kommunerne, vil det muligvis ske, at der findes enkelte Kommuner, som have Arbeider, der staa for i en nærmere Fremtid, og som have Forberedelserne gjort dertil o. s. v. Der kan findes enkelte saadanne Kommuner, som ville gribe til og begjære disse Penge; thi derved faae de dog i hvert Fald en lille Fordel: nemlig mod en billig Rente og Udsættelse med at udrede Pengene. Derimod vil der findes en Masse Kommuner, som ikke have saadanne presserende Arbeider, som ikke have saadanne Arbeider, som ligge forberedte, og hvortil kun Pengene mangle; thi i Reglen mangle Kommunerne slet ikke Penge til de Arbeider, de have at udføre. I Reglen vil jeg endog saa turde paa- staa, at der er stor Overskødsighed af Penge i Kommunerne til de Arbeider, som de have fornøden. (Modsigelse). Ja, det vover jeg dristig at paastaa i Almindelighed; Undtagelser kan der naturligvis gives, men i Reglen er det fuldstændig rigtigt. Disse Kommuner, som saaledes ikke mangle Penge, og som ikke have nogen som helst Grund til at haste med disse Arbeider, og hvis Arbeider ikke ere saaledes forberedte, at man kan tage fat paa dem strax, Kommuner, i hvilke oven i Kjøbet Arbeidsløsheden ikke er saaledes fremtrædende, saa den ligefrem, om jeg saa maa sige, skriger i Larmene paa Fødder, ville ikke indlade sig paa denne Vidtløftighed at laane Penge hos Regjeringen, sætte sig i Gjæld og svare Rente og extraordinært Løbe fra Herodes til Pilatus for at faae disse Arbeider saa hovedfulds værfsatte, — vel vidende, at Lastværk som oftest er Lastværk — og de ville handle fornuftigt i ikke at gjøre det — hos alle disse Kommuner vil der altsaa ikke blive fremkaldt nogen Bestræbelse efter at udvide Ar-

beidsmarkedet ved Efterspørgsel efter Arbeide, og altsaa vil Forlaget falde fuldstændig virkningsløst til Jorden. Jeg spurgte før, hvad det egentlig var for en Slags Arbeider, der var tænkt paa, og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Echarling), kom nu og svarede, men hans Svar gik rigtignot, om end indirekte, i en betydelig anden Retning end den høitærede Conseilpræsidents Udtalelser i Gaar. Jeg kunde i det Mindste ikke faae Andet ud af den høitærede Conseilpræsidents Udtalelser i Gaar, end at han mente, at det kun var saadanne Arbeider, som Kommunerne havde forestaaende, og som alligevel skulde udsøres. Men det var ingenlunde det, som det ærede Medlem for Kjøbenhavn tænkte paa. Det ærede Medlem sagde, at vi havde dog vel endnu ikke saa fortrinlige Skolebygninger, saa fortrinlige Veie, en saadan Regulering af større og mindre Vandløb, at der paa intet af disse Omraader var noget Bedre at tilstræbe. Det ærede Medlem maa forlade mig: Han kan muligvis — jeg formaar ikke at bedømme det — være en overmaade dygtig Statsøkonom, men praktisk Bedømmer af vore Landbøforhold er han virkelig ikke. Derfor det ærede Medlem tror, at nogen eneste Kommune vil lade sig bevæge af den nuværende Arbeidsløshed til at rive sine brugelige Skolebygninger ned og bygge fortrinligere op, eller haffe sine brugelige Veie op, som det paa ingen Maade koster mere Glid og Møie at komme over end paa de fleste andre Steder, og begynde at maffamisere dem i Anledning af Arbeidsløsheden, tager han saare feil, og hvis det ærede Medlem tror, at man saaledes gaar hen paa Landet og regulerer Vandløbene, fordi der er Arbeidsløshed, at disse Ting ikke behøve anden Forberedelse end den, at Kommunalbestyrelsen vil det, og saa udfører det, saa tager det ærede Medlem endnu mere feil. Reguleringen af Vandløb paa Landet koster ubetriden 20 Aar at faae sat igjennem, og der skal mange forskjellige Autoriteter i Gang for at faae det lovlig udført, og saa er det neppe engang, naar det er udført, sagt, at man veed, om det er loeligt eller ikke, saa forkluddrede og indviklede ere netop vore Love om Reguleringen af Vandløb. Det er Noget af det Allervanskeligste, vi have i vort Agerbrug at tage fat paa, og det vil det ærede Medlem anbefale at gribe fat paa i Arbeidsløshedens Periode. Nei, Theorien kan være overordentlig god, men jeg sætter mere Pris paa Praxis, og disse Grunde, som det

Rettelser.

Sp. 3246, L. 26 f. o.: „Leilighedsberegning“ læs: „Rigtighedsberegning“.